

LA COTORRA DE PIT GRIS
(*Myiopsitta monachus*), NOVA
ESPÈCIE NIDIFICANT AL PENEDÈS

PERE MESTRE I RAVENTÓS

La cotorra de pit gris ha colonitzat amb èxit la nostra comarca, i ha de ser considerada com un nidificant més. Ara com ara només sembla que s'adapta a llocs on abunden les palmeres de grans dimensions per tal de construir els seus voluminosos nius.

LA COTORRA DE PIT GRIS (*Myiopsitta monachus*), NOVA ESPÈCIE NIDIFICANT AL PENEDÈS

Aquest treball havia estat redactat per presentar-lo a les V Jornades de l'IEP. En no fer-ho llavors s'ha adaptat a la situació actual i es presenta en aquestes VI Jornades.

La cotorra de pit gris és una espècie originària de Sud-amèrica, on es distribueix des de Bolívia central i el sud del Brasil fins al centre d'Argentina. A l'*Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra* (Muntaner et al. 1983) van creure convenient no incloure en la llista un grup d'ocells exòtics per considerar-los, deien: «escapats de gàbia que han reeixit a reproduir-se en llibertat, restant, però, a les rodalies d'on es varen escapar». Entre ells podríem incloure la cotorra d'Argentina, nom amb el qual també es coneix l'ocell que ens ocupa. Actualment n'hi ha per diversos parcs i jardins de Barcelona, amb un sol condicionant, que abundin les palmeres o pins de molta envergadura.

Existeixen diverses versions sobre els primers nidificants als jardins de Barcelona, lloc des d'on segurament s'han establert diversos nuclis al llarg i ample de Catalunya amb la presència d'exemplars nidificants.

Personalment el citaré en llibertat al Parc de la Ciutadella, per considerar-lo exòtic i escapat del Parc Zoològic, no es pren nota de la data en el nostre fitxer. Potser això fa que acceptem com a vàlida la

primera referència de l'espècie a Catalunya a l'any 1975 (Clavell, J. *et al.* 1991) que diu que es van observar dos individus al Parc de la Ciutadella i, en aquest treball, donen els llocs on han estat observats exemplars de la cotorra de pit gris. Pel que fa al Penedès, el citen a la comarca del Garraf, a Cubelles amb quatre nius controlats i a Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú amb observacions d'individus solitaris. En el citat treball, com a conclusió, es diu el següent: «Actualment la cotorra de pit gris és una espècie local i escassa que ocupa quasi exclusivament ambients humanitzats» i continua: «El que és evident és que la cotorra de pit gris ha colonitzat amb èxit el nostre país i, per tant, ha de ser considerada un component més de la nostra ornitofauna».

Creiem encertada aquesta conclusió en comprovar que aquesta espècie ha començat, després d'un període d'adaptació, la seva expansió i, personalment, crec que, ara per ara, necessiten de zones enjardinades amb la presència de palmeres on construir els seus nius, si bé, més endavant, podran adaptar-se a altres plantes, com ho fan per alimentar-se.

Del nostre fitxer obtenim les següents citacions que corresponen al Penedès i entorns:

— V-90 La Pleta (Massís de Garraf-Sitges), vist un exemplar que marxa d'uns pins i emprèn el vol al sud a causa de la nostra presència. Pot demostrar una expansió procedent del nucli de Barcelona.

8-VI-90. Embocadura del riu Foix (Cubelles), vistes quatre en pins del càmping que es persegueixen. Marxen en direcció a Cubelles. En dates posteriors s'han observat al jardí de la casa de Frederic Travé en aquesta població, vora unes palmeres.

3-VIII-90. Cubelles, un agricultor ens pregunta d'on han sortit unes cotorres que ronden pels entorns del poble des d'aquest any, i que van criar i formen estols de deu i dotze exemplars. Es queixa que en algun lloc han fet mal a la fruita, principalment les peres i préssecs. Aquest últim fet, a més de donar la possibilitat de cria, demostra l'adaptació al medi en menjar fruita.

29-IX-90. En Magí Miret i Butí diu que fa dos o tres mesos que en veuen una per entorns del Bosc de Plaça (Sant Pere de Ribes).

18-IV-91. Cubelles, en finca o jardí de Frederic Travé vistes i veus en palmeres i arbres del jardí.

21-III-92 i 19-IV-92. En dues visites al bosc de Can Bruguera (Sant Pere de Ribes) anotades les seves veus en la zona de garrofers, entre el camí de la barriada de les Torres i el límit de la urbanització de Vallpineda. A la casa de Can Bruguera almenys hi ha una palmera.

22-IX-92, 24-IX-92 i 2-X-92. A la urbanització El Poal (Castelldefels, límit amb terme de Sitges) observada una parella per entorns dels apartaments Maragall III. No hi ha palmeres grosses, i no crec que s'estableixi aquí, en tot cas caldria ocupar pins vells de grans dimensions en zones de jardí. Segurament en dispersió post-nupcial.

21-X-92. Jardí de Frederic Travé (Cubelles), per les seves veus.

17-IV-93. Jardí de Frederic Travé (Cubelles), per les seves veus. També vista l'11-V-93.

Últimament, després de les Jornades, es tenen notícies d'un grup instal·lat al barri de Palou, a Sant Pere de Ribes, amb desplaçaments entre els jardins de La Granja i del Cal Artigues.

No es tenen prou dades sobre la fenologia d'aquest ocell. La considerem sedentària, i s'ha vist transportar troncs per fer o reparar nius a l'abril i al maig. Els nius voluminosos els fan, com s'ha dit, a les palmeres, també en pins de certa envergadura, i normalment consten de diversos compartiments i són ocupats per més d'una parella.

BIBLIOGRAFIA

- MUNTANER, J.; FERRER, X.; MARTÍNEZ VILALTA, A. 1983: *Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra*. Barcelona. Ketres.
- CLAVELL, J.; MARTORELL, E.; SANTOS, D.M.; SOL, D. 1991: *Distribució de la cotorreta de pit gris (*Myiopsitta monachus*) a Catalunya*. Butlletí del Grup Català d'Anellament. Vol. 8. Barcelona.